

gal határos készségnek is, amellyel világszerte az új iskola felé tekintenek. Am ha majd „a ma iskolája“ sem váltja be a hozzáfűzött túlzott reményeket, sőt egynémely vonatkozásban elmarad „a tegnap iskolája“ mögött, amaz is ennek sorsára fog jutni. Örökké megmarad bűnbaknak, mert az emberek természetének egyik alapvonása, hogy a hibát nem önmagukban keresik, a felelősséget másra hárítják. És bár a világok legjobbja tele van tökéletlenségekkel, mégis azt kívánjuk, hogy az iskola személyi és tárgyi tekintetben tökéletes legyen. Ime az iskola örök tragédiája. kf.

Málnási Ödön: A pszichológia és pedagógia új útjai. 1934. 43 l.

Az utóbbi évtizedekben a lélektan, úgyszintén a nevelés tudománya és gyakorlata terén olyan nagyarányú, szinte lázas munka folyt, hogy az eredmények áttekintése és értékelése még a szakembereknek is mind nehezebbé vált. Ezen óhajt lendíteni a fenti füzet, amelynek buzgó és hivatott szerzője tömören, mintegy dióhéjban ismerteti az újabb és új pszichológiai és pedagógiai törekvéseket, amelyeknek valóságos kised enciklopédiáját adja. Az anyagot tárgyi szempontok szerint két főrészben dolgozta fel a bel- és külföldi szakirodalom alapos ismeretével, amiről a minden részlethez csatlakozó bibliográfia is tanúskodik. Nem utolsó érdeme, hogy a szakkifejezéseket helyes magyar megfelelőjükkal pótolja, miközben a szükséghez képest az idegen műszavakat zárójelben is közli. Pedagógiai hitvallására jellemző a *szerepet*, amelyet a legjobb fegyverező eszköznek tart (19. l.); munkáját is zárószavában „a jólékú, a gyermeket maradéktalanul szerető pedagógusoknak“ ajánlja (41. l.). Ugyancsak gyermek- és ügyszeretének tulajdonítjuk azt a sok tekintetben helytálló, de egészében mégis túlsótét bírálatot, amellyel az „elmélet és gyakorlat“ kapcsán a közoktatásügy vezetését, a tudományos akadémiákat, az egyetemeket és a tanító- s tanárképzést illeti.

A részletekre nézve a következőket jegyezzük meg. Egyéni ízlésünkkel szemben kelletnél behatóbban foglalkozik a freudizmussal (9—14. l., álomelmélet is) és a konstitúciós pszichológiával kapcsolatban a hormonokkal (17. l.); viszont a karakterológiáról több is elkeltnél volna (11. l.); Szovjet-Oroszország kellő méltánylásban részesül (35—39. l.). A 15. lapon lent hiányzik a Schnell János vezetése alatt álló állami nevelési tanácsadó, a módszerjavító törekvések sorában a Decroly-féle globális (olvasási) módszer (32. l.). A gyermekvédelemnek a gyermekhalandóság és a kriminalitás megelőzésére irányuló tevékenysége mellett ki kellett volna emelni rendkívüli társadalmi fontosságát is; a gyermekvédelem gyors visszafejlődéséről vallott nézettel sem érthetünk egyet (22—23. l.). Az új nevelés folyóiratai közül a 41. lapon ki maradt A Jövő Útjain (a 26. lapon megvan).

Ezek az apróságok azonban semmit sem vonnak le a derék munka értékéből, amely tanároknak és növendékeknek igen jó szolgálatot fog tenni és ezért megérdemli, hogy minél szélesebb körben elterjedjen. Külön emlékezünk meg az Előszóról, amelyben Rády Elemér, a szlovenszkoí fiatal magyar katolicizmus folyóiratának, az Új Életnek szerkesztője fejti ki erélyes vonásokkal

szociális programját. Málnási füzete is az Új Élet könyvei sorozatának 3. számaként jelent meg Kassán. kf.

Frank Antal: Bevezetés a pedagógiai ifjúságtanulmányba. (Különnyomat a Magyar Tanítóképző 1934. évi 1—2. számából.) 18 lap.

Ebben a derék tanulmányban a buzgó szerző érdekes kísérletről számol be. Arról, hogy a tanító(nő)képző-intézetekben miként lehet a gyermektanulmány fiatal testvére, a gyakorlati ifjúságtanulmány (*Jugendkunde*) érdekében üdvös munkát kifejtteni. Két problémakör vár itt megoldásra: 1. megértés, 2. fejlesztés. Szerzőnk mindkét feladat érdekében a növendékek munkáját veszi igénybe: a beiratkozás napján az elsőéves növendékek *Az én történetem* címmel írnak megadott irányelvek szerint dolgozatokat, majd a tanév végén valamennyi hallgató *Fejlődésem története az elmúlt évben* címmel számol be. Mindkét csoportból részben megható szemelvényeket olvasunk, amelyekből a szerző leszűri a 14 éves (pubertás-) kort jellemző vonásokat és megállapítja a főbb strukturális típusokat. Az önvallomásbeli anyagot kiegészítik a megfigyelések: e végből az intézet minden évfolyama részére van egy *Jellemrajzok* című füzet, amelybe minden növendéknek külön lapjára a tanárok bejegyzik megfigyeléseiket. Nem szorul bizonyításra, hogy a vázolt eljárás rendszeres, következetes és lelkiismeretes végrehajtás mellett komoly és értékes eredményeket fog érlelni, ha a résztvevő tényezők szem előtt tartják azt a tételt, „hogy az igazi ifjúságtanulmány lényegében ifjúságzeretet”. Végül a szerző utal arra, hogy itt rejlik a tanítóképzés *belső* reformjának leglényegesebb tényezője. Ezért kívánjuk, hogy úttörő kezdeményezése minél szélesebb körökben visszhangra találjon és ezzel a képzőket a szeretet hatalmával és eszközével vagy amint ő maga mondja, „az idealizmustól áthevített gyakorlat jegyében folytatott munkássággal” olyan szintjára emelje, amely a reálishan-ideális pedagógia melegágyaivá avatja őket. kf.

Jeges Sándor: A biológia tanításának vezérkönyve. Az előszót írta: *Dr. Gre-guss Pál*. Szeged, 1933. Délmagyarország Hírlap- és Nyomdávalalat Rt. nyomása. (200 l., 86 ábrával.) Ára 10 pengő.

A biológia tanításához szükséges magyar nyelvű kézikönyv a pedagógiai irodalomban igen kevés van. Nagy szolgálatot tett tehát a szerző, mikor ennek a munkának megírására vállalkozott. A könyv A Gyakorló Polgári Iskola Könyvtára című sorozatnak VI. kötete és így elsősorban a polgári iskolák céljait szolgálja, de a középiskolák alsó tagozatában az anyag majdnem ugyanaz lévén, mint a polgári iskolákban, a középiskolai tanárság is használhatja a munkát. A szerző tárgyalja a biológia történetét, a kirándulások vezetését, vivariumok, aquariumok készítését, az iskolai kertek berendezését, a biológiai gyakorlatokat, a rajzolás, a papiros- és agyagmunkák fontosságát, a szertár berendezését, a szabadban való oktatás nagy pedagógiai értékét, a madarak és fák napját, majd példákban mutatja be az állat- és növényvilág főbb típusainak iskolai feldolgozását. A mű írója kétségtelenül a munkaiskola híve.